

מסורת הש"ס

(א) וְיָגֵל לַמַּטֵּה וְעַי מוֹרֵט וּמְלֹמֶה כְּתוּסִים קָדוּשִׁים כּ: ד"ה וְכִי אֶלְעֹד וְכִי הַעֲמִיקוּ מִשְׁנֵהוּ וְכִי אֲבֵיִל הַמִּדְרָ לְחֹטֵי הַגּוֹלֵה מִמֶּנּוּ וְהוּא רֹאֵה וְיֹדֵי' (ג) שִׁיר לִדָּף פַּעַם: (א) ז"כ דף נ"א: וְעַי מוֹס' ד"ה צַמְמָה,

תורה אור השלם
1. וְאֶשֶׁר יָבֵא אֶת רִעְדוֹ בַּעֲרֵב לְחַטֵּב עֲצֵי הַיַּחֲזִיקָ דָּוּ בַּדָּרוֹן לְכַרֵּת הַעֶץ וְיִשָּׁל הַבְּרוֹדֵל מִן הָעֶץ וְיַחַץ אֶת רִעְדוֹ וְאֶת הוֹרָא יָנוּס אֶל אֶת הַקְּרִים הָאֵלֶּה נֶחֱץ: דברים י"ט

הגהות הב"ח

(א) ש"ש ד"ה ר"מ וכו' לרבוני מי שהוה בלא ראות העין דלא אמר מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה וימלא וכו' לאו ככל ידיעה לאו גולה וכו' מקצת ידיעה ככל ידיעה ולא יכיר וכו' ככל ידיעה לכל ומיות בלא ראות נמקס והד"ה: (ג) ד"ה אמר רבא וכו' ככל ידיעה פליגי אלא ברוקיא דקרא: (א) ד"ה לא שט וכו' אע"ג דהחתנו מודה הנאה:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה תנור וכו' בדקדוקא פטריתיה. ועין בתוס' שם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

(א) בהר"ן ד"ה וסומא כו' והך סוגיא מיתלפס התם צפרק זולו הן הגולן. י"ב ע"י ספר ממשה שטות נחזו"ט ריעו"ט למתת טי' ונחזו"ט כונת הר"ן ע"פ דבר דבר סוגיא מיהמתלפלות היא:

פירוש הרא"ש

ומשני הבא מעניינה דקרא ב"י. כלומר לעולם ר"מ אול לא נהו משפעתיה דקרא ופי לא כמיז אלא בלא ראות היה ממעט סומא אלא משום דכתיב תרי מעיני מרבה סומא הלך גבי דמר נמי אול לא נהו משפעתיה דקרא ופי לא כמיז אלא רבי מאיר סבר דיו ששנו כו' גירסא שאינו כריסה היא: בתנאי המודר הנאה מחתנו ב"י. הרי מעט הללו נמוסין לך בתנתי ואע"פ שמתנו נהנה מהן שון את אשמו התנו לעיל וון את אשמו: ובלבד שיא יחא לבעי"ך רשות בהן. ה"ל לאו הכי אסור אע"פ שנתנו לאשמו ועל דהתנו דעון מתנה לאחר מותר המודר ליהנות ממש שאמי האם שהבעל וזכה בפירות המתנה שנותנין לאשמו הו"ל כאלו נתן לבעל: (ב) לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך. הרי פירש מה שאמר בתמלה המעות הללו נתונין לך בתנתי דלא הו"ל מתנה לכל דבר אלא למה שפירש הילך אהני נמי מה שאמר ע"מ שאין לבעול רשות בהן: מה זה שחרצי עשי. כיון דהו"ל המתנה לכל דבר קנה יתהוון בעל וכו' לא אהני מה שאמר ע"מ שאין לבעול רשות בהן:

רש"י

כדכתיב ואשר יבא את רעהו צינער דהוה ידיע ליה (אבל) סומא אע"פ שלא ראהו ששם הוא על ידי שמיעה ידע שהוא לשם ונימא דחייב גלות להכי אינטרין קרא בלא ראות פרט לסומא דאינו חייב גלות: (ג) **רבי מאיר אומר בלא ראום לרבות אם הסומא. שגולה**

דלא אינו רואה והיינו דלינטרין קרא לרבוני מי שהוה בלא ראות (א) בלא ראית העין דלא אמר מקצת ידיעה בכלל ידיעה ונימא דהואיל ומקצת ידיעה לאו בכלל ידיעה לא יחא גולה להכי אינטרין לן ריבויא דקרא לחייבו גלות וקשיא דר"מ אדר"מ דבתנאי קאמר רבי מאיר מקצת ידיעה בכלל ידיעה ולא יכיר והכא קאמר לה לא אמרין מקצת ידיעה בכלל ידיעה: אמר רבא לא קשיא הכא מעניינה דקרא. גבי רוחא לאו במקצת ידיעה (ג) בכלל ידיעה פליגי אלא מדיוקא דקרא דדייק הכי: **רבי יהודה סבר כל דבר מעיל ליער הוא. כל מי שיכול ליכנס ליער גולה ואפי"ו סומא שנשמע הו"ל ראות בלא אינטרין דכי הו"ל מעניינה מצבול ראות מתרבי נמי מיער רבוי רבוי אחר רבוי רבוי רבוי אחר רבוי רבוי אלא למעט ובלא ראות ממעט לסומא: כל דבר מידע הוא. כלומר כל שיש לו ידיעה כשזרק אבן להיכן נופלת וסומא לאו**

זר מידע הוא: ואי אמרת בלא ראות פרט לסומא. דאינו גולה הו"ל מיעוט אחר מיעוט מצבלי דעת ובלא ראות ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ואמתא בלא ראות ומרבה סומא: (ב) לא שנו. דיכול ליתן לה אע"ג (א) דהוה מודר הנאה ממנו אלא דלאמר לה בענין זה אין לך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיך דכיון דלאמר לה הכי לא קנה בעל ויכול ליהנות מהן דמשל אשמו הוא אורכ: אבל אמר לה מה ששרצי עשי בהן. אע"ג דלאמר לה שאין לבעולך רשות בהן דמי כמי שקנה הבעל מיד האב יד אשה כיד בעלה וכמי שנתן לחתנו דמי שהרי הרשה לה בהן לעשות מהם כל דבר ואסור הבעל בהן: ושמואל [אומר צעלון אמר לה מה ששרצי וכו'. קסבר לא אמרין יד אשה כיד בעלה:

לא הבעל מוזנות הקצונין לה וזממנה והותירה אין לו לבעל צאות מותר כלום וכדאמר צפרק מי שאמר הריני נזיר (ויז דף כ"ד): *צדקתה מעיסתה כל שכן צנונה אחר שאין לו לבעל שום זכות צאותה המזונות הקצונין לה משום הכי תני והוא רואה לתת לצתו מעות שיהו מצינין להו"ל צותן בתפילה וכו' ה"א יש לו לבעל זכות בהן וכדאיתא צ"י חזקת הצניתי' דלמריינן התם ילקח בהם קרקע והבעל אורכ פירות נמצא זה נהנה מחמיו שהדירו הנאה לפיכך צריך שיאמר לה הרי המעות האלו נמוסין לך בתנתי ובלבד שלא יחא לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נותנת לפיך. ודוקא דלאמר לה הני תרי לישני אבל אמר אין לבעולך רשות בהן בלחוד לא מהני דמתני' רבי מאיר היא דלאמר יד אשה כיד בעלה כדמוקי לה בגמרא. ובי תימא אם כן כי אמר לה נמי אלא מה שאת נותנת לפיך אמאי מהני היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל עד שנתן אדם לתוך פיה הרי צאותה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אמר לה מה שאת נותנת לפיך אבל אי אמר לה אלא מה שאת ממכסה וכיוצא בו לא מהני וקני יתהוון בעל. ואיכא מ"ד דהוה הדיון צשימדן לה לאיזה דבר שיהיה דלא קנה יתהוון בעל כיון שאף לה לא הקנה לגמרי אלא לאותו דבר בלבד: (ב) לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נותנת לפיך. כלומר כלישנא דמתני' דלאמר לה תרתי על מנת שאין לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לפיך ככי האי גוונא בלחוד הוא דלא קנה יתהוון בעל משום שמה ששרצי עשי לא מהני

טפסי
הלך גבי דמר נמי אול לא נהו משפעתיה דקרא ופי לא כמיז אלא רבי מאיר סבר דיו ששנו כו' גירסא שאינו כריסה היא: בתנאי המודר הנאה מחתנו ב"י. הרי מעט הללו נמוסין לך בתנתי ואע"פ שמתנו נהנה מהן שון את אשמו התנו לעיל וון את אשמו: ובלבד שיא יחא לבעי"ך רשות בהן. ה"ל לאו הכי אסור אע"פ שנתנו לאשמו ועל דהתנו דעון מתנה לאחר מותר המודר ליהנות ממש שאמי האם שהבעל וזכה בפירות המתנה שנותנין לאשמו הו"ל כאלו נתן לבעל: (ב) לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך. הרי פירש מה שאמר בתמלה המעות הללו נתונין לך בתנתי דלא הו"ל מתנה לכל דבר אלא למה שפירש הילך אהני נמי מה שאמר ע"מ שאין לבעול רשות בהן: מה זה שחרצי עשי. כיון דהו"ל המתנה לכל דבר קנה יתהוון בעל וכו' לא אהני מה שאמר ע"מ שאין לבעול רשות בהן:

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

פ"ח.

אדרבה אחי שפיר דהכא והתם צפירה ליה דמקצת ידיעה לאו ככל ידיעה אבל דרבי מאיר אדרבי מאיר קשיא דלא צרישא מודה ר"מ דיפר זיוס שלאחריו אע"ג דליכא מקצת ידיעה דהיינו שידוע שיש נדרים אלמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה דמאי דלאמר צפירא לא יכיר היינו משום דכיון שידוע שיש מפירין ידיעה גמורה חשיבא ליה

אבל היכא דליכא אלא מקצת ידיעה צרישא לאו כידועה חשיבא ליה והכא אמר לרבות את הסומא אלמא חשיבא ליה מקצת ידיעה ככל ידיעה. וקשה לי מאי קושיא שאני הכא דקראי דייקי הכי וכי תימא הכי פריך נגמר מינה א"כ מאי קא משני רבא הכא מעניינא דקרא וי"ל דצפירא לן ללאו מקרא דייקי הכי ר"ה יהודה ור"מ דקרא משמע הכי ומושמע הכי אלא מר אמר סבירא ומר אמר סבירא וכל חד מסמין ליה אקרא צאסמכתא בעלמא ומש"ה פריך מינה ומשני רבא דלאו דקס"ד דצפירא בעלמא תלו אלא הכא מעניינא דקרא וליכא למימר נגמר מינה דנדרים ורוכא נח שייך כלל. ולי"ג הכא מעניינא דקרא והכא מעניינא דקרא דליתיה צעיקר נסמי ולמאן דגריס ליה מעיקרא פריקין נגמר מינה ומשני דהתם דייקי קראי הכי והכא דייקי איפסא: הכא מעניינא דקרא. לעולם לית ליה לרבי מאיר מקצת ידיעה ככל ידיעה ושאני הכא גבי סומא שהרג צנוגא דרבייה קרא בלא ראות פרט לסומא דמשמע שאינו רואה כולו אבל רואה דמקוס אחר: וסומא לאו זר מידע הוא. שאינו יכול ליעד ולכרוי מנקוס צפיריו ממש ואי אמרת בלא ראות פרט לסומא מצבלי דעת נפקא ליה הילכך הוה ליה מיעוט אחר מיעוט ואינו אלא לרבות. והך סוגיא מיתלפס התם צפרק זולו הן הגוליא: (א) הוודר הנאה מחתנו והוא רואה לתם מעות נכסו. ה"ל דתני מעות משום דאי יחייב לה מוונות אין צריך לומר לה כלום לפי שאין לבעל זכיהו בהן והיינו דתנו צפרק אין בין המודר (לעיל דף נ"ה). הן את אשמו ולא הלריכוהו לומר ובלבד שלא יחא לבעולך רשות בהן משום דכיון דליהו זנה צמקוס הבעל לית ליה לבעל שום זכות צאותה מוונות שהרי אפי' נתן לה הבעל מוונות הקצונין אין לו לבעל צאות מותר כלום וכדאמר צפרק מי שאמר הריני נזיר (ויז דף כ"ד): *צדקתה מעיסתה כל שכן צנונה אחר שאין לו לבעל שום זכות צאותה המזונות הקצונין לה משום הכי תני והוא רואה לתת לצתו מעות שיהו מצינין להו"ל צותן בתפילה וכו' ה"א יש לו לבעל זכות בהן וכדאיתא צ"י חזקת הצניתי' דלמריינן התם ילקח בהם קרקע והבעל אורכ פירות נמצא זה נהנה מחמיו שהדירו הנאה לפיכך צריך שיאמר לה הרי המעות האלו נמוסין לך בתנתי ובלבד שלא יחא לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נותנת לפיך. ודוקא דלאמר לה הני תרי לישני אבל אמר אין לבעולך רשות בהן בלחוד לא מהני דמתני' רבי מאיר היא דלאמר יד אשה כיד בעלה כדמוקי לה בגמרא. ובי תימא אם כן כי אמר לה נמי אלא מה שאת נותנת לפיך אמאי מהני היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל עד שנתן אדם לתוך פיה הרי צאותה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אמר לה מה שאת נותנת לפיך אבל אי אמר לה אלא מה שאת ממכסה וכיוצא בו לא מהני וקני יתהוון בעל. ואיכא מ"ד דהוה הדיון צשימדן לה לאיזה דבר שיהיה דלא קנה יתהוון בעל כיון שאף לה לא הקנה לגמרי אלא לאותו דבר בלבד: (ב) לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נותנת לפיך. כלומר כלישנא דמתני' דלאמר לה תרתי על מנת שאין לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לפיך ככי האי גוונא בלחוד הוא דלא קנה יתהוון בעל משום שמה ששרצי עשי לא מהני

**עין משפט
נר מצוה**

נא א מיי פ"ז מהל נדרים הל"ו טושי"ע ו"ד ס"י רבב טשיף א: נב ב מיי שם פ"א מהל זכיה ומתנה הל"ד סגמ לאון רמב ועין פב טושי"ע שם וטושי"ע ה"ח ע"י ס"י פטי"א יא:

תוספות

בבלי דעת. שאמי יודע שאלמר אלא וסומא לאו זר מידע הוא שאינו יכול לראות אם צפירו עמו אם לאו דאולי רבי מאיר דמר משפעתיה דקרא כמו צמתימין דלאמר לא קרינא כאן זיוס ששמו והחיי"ט הו"ל וצבור שאמי יכול להפס: ואי אמרת ב"י. אלא שמוע מינה בלא ראות לרבות את הסומא דימורה הוא לרבוני יודאי משמעתא לא משמע [הכין] ולפירוש זה לא גריסין מה שיש במקצת ספרים והכא מעניינה דקרא ששע אשה וי"ם ללא גריסין: המודר החתנו ב"י ונתוניס לך במתנה. אפי"ו לא אלא גורם הנאה כדמתן (לעיל דף נ"ה). הן אשמו זכיה: לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיה. דלא הו"ל המתנה שלה לכל דבר הילכך אם אמר לה ע"מ שאין לבעולך רשות בהן לא קנה הבעל אבל אמר לה מה ששרצי עשי קני יתהוון בעל וכו' דבר אמר לה על מנת שאין לבעולך רשות בהן כלא אמר לה) כלום קיד אשה כיד בעלה דמאי שנתנו לה לעשות כל מה שתרצה קנאסת בעל אבל כי אמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך דמתנה לא הו"ל כיד בעלה ואפי"ו יד אשה כיד בעלה וה"ל דהלכה כרבי לגבי שמואל דהיינו צאספורי והלכה כרבי מאיר דרבי קאי כוונתה הארמתי כפ"ק קדושים נדף כ: ד"ה ור"ה: